

Bruxelles, 13 iunie 2022
(OR. fr, en)

9738/22

ECOFIN 538
UEM 141
SOC 328
EMPL 214
COMPET 429
ENV 527
EDUC 204
RECH 322
ENER 241
JAI 793
GENDER 78
ANTIDISCRIM 58
JEUN 88
SAN 332

NOTĂ

Sursă:	Secretariatul General al Consiliului
Destinatar:	Comitetul Reprezentanților Permanenți / Consiliul
Nr. doc. Csie:	9401/22 - COM(2022) 603 final
Subiect:	Recomandare de RECOMANDARE A CONSILIULUI privind Programul național de reformă al Bulgariei pentru 2022 și care include un aviz al Consiliului privind Programul de convergență al Bulgariei pentru 2022

În continuare, se pune la dispoziția delegațiilor proiectul de recomandare a Consiliului sus-menționat, astfel cum a fost revizuit și convenit de diferite comitete ale Consiliului, pe baza propunerii COM(2022) 603 final a Comisiei.

RECOMANDAREA CONSILIULUI

din ...

privind Programul național de reformă al Bulgariei pentru 2022 și care include un aviz al Consiliului privind Programul de convergență al Bulgariei pentru 2022

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 121 alineatul (2) și articolul 148 alineatul (4),

având în vedere Regulamentul (CE) nr. 1466/97 al Consiliului din 7 iulie 1997 privind consolidarea supravegherii pozițiilor bugetare și supravegherea și coordonarea politicilor economice¹, în special articolul 9 alineatul (2),

având în vedere recomandarea Comisiei Europene,

având în vedere rezoluțiile Parlamentului European,

având în vedere concluziile Consiliului European,

având în vedere avizul Comitetului pentru ocuparea forței de muncă,

având în vedere avizul Comitetului economic și financiar,

având în vedere avizul Comitetului pentru protecție socială,

având în vedere avizul Comitetului pentru politică economică,

întrucât:

¹ JO L 209, 2.8.1997, p. 1.

- (1) Regulamentul (UE) 2021/241 al Parlamentului European și al Consiliului², care a instituit Mecanismul de redresare și reziliență, a intrat în vigoare la 19 februarie 2021. Mecanismul de redresare și reziliență oferă sprijin financiar pentru implementarea reformelor și a investițiilor, dând astfel un impuls bugetar finanțat de Uniune. Acesta contribuie la redresarea economică și la implementarea unor reforme și investiții sustenabile, care stimulează creșterea, în special pentru a promova tranziția verde și tranziția digitală, consolidând totodată reziliența și creșterea potențială a economiilor statelor membre. De asemenea, mecanismul contribuie la consolidarea sustenabilității finanțelor publice și la stimularea creșterii economice și a creării de locuri de muncă pe termen mediu și lung. Contribuția financiară maximă pentru fiecare stat membru în cadrul Mecanismului de redresare și reziliență va fi actualizată în iunie 2022, în concordanță cu articolul 11 alineatul (2) din Regulamentul (UE) 2021/241.

² Regulamentul (UE) 2021/241 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 februarie 2021 de instituire a Mecanismului de redresare și reziliență (JO L 57, 18.2.2021, p. 17).

- (2) La data de 24 noiembrie 2021, Comisia a adoptat analiza anuală a creșterii durabile, care marchează începutul semestrului european din 2022 pentru coordonarea politicilor economice. Comisia a ținut seama în mod corespunzător de Angajamentul social de la Porto semnat la 7 mai 2021 de a continua punerea în aplicare a Pilonului european al drepturilor sociale, proclamat de Parlamentul European, Consiliu și Comisie la 17 noiembrie 2017. Consiliul European a aprobat prioritățile Analizei anuale a creșterii durabile pentru 2022 la 25 martie 2022. De asemenea, la 24 noiembrie 2021, Comisia a adoptat, pe baza Regulamentului (UE) nr. 1176/2011 al Parlamentului European și al Consiliului³, Raportul privind mecanismul de alertă, în care nu a identificat Bulgaria printre statele membre pentru care ar fi necesar un bilanț aprofundat. La aceeași dată, Comisia a adoptat, de asemenea, o propunere de raport comun pentru 2022 privind ocuparea forței de muncă, în care se analizează punerea în aplicare a orientărilor privind ocuparea forței de muncă și a principiilor Pilonului european al drepturilor sociale. Consiliul a adoptat Raportul comun privind ocuparea forței de muncă la 14 martie 2022.

³ Regulamentul (UE) nr. 1176/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 noiembrie 2011 privind prevenirea și corectarea dezechilibrelor macroeconomice (JO L 306, 23.11.2011, p. 25).

(3) Invadarea Ucrainei de către Rusia, urmând pandemiei mondiale, a modificat în mod semnificativ contextul geopolitic și economic. Impactul invaziei asupra economiilor statelor membre a fost resimțit, între altele, prin creșterea prețurilor la energie, alimente și materii prime, precum și prin perspective de creștere mai slabe. Prețurile mai mari la energie afectează puternic în special gospodăriile cele mai vulnerabile, care trăiesc în sărăcie energetică sau sunt expuse riscului de sărăcie energetică, precum și firmele cele mai vulnerabile la creșterea prețurilor la energie. De asemenea, Uniunea se confruntă cu un aflus fără precedent de persoane care fug din Ucraina. Efectele economice rezultate în urma războiului de agresiune al Rusiei au afectat statele membre în mod asimetric. În acest context, la 4 martie 2022, Directiva 2001/55/CE a Consiliului⁴ a fost activată pentru prima dată prin Decizia de punere în aplicare (UE) 2022/382 a Consiliului⁵, acordând persoanelor strămutate din Ucraina dreptul de ședere legală în Uniune, precum și accesul la educație și formare, la piața muncii, la asistență medicală, la locuințe și la asistență socială. Un sprijin excepțional este pus la dispoziția Bulgariei în cadrul inițiativei „Acțiunea de coeziune pentru refugiații din Europa” (CARE) și prin prefinanțare suplimentară în cadrul programului Asistența de redresare pentru coeziune și teritoriile Europei (REACT-EU) în scopul de a răspunde urgent nevoilor în materie de primire și integrare ale persoanelor care fug din Ucraina.

⁴ Directiva 2001/55/CE a Consiliului din 20 iulie 2001 privind standardele minime pentru acordarea protecției temporare, în cazul unui aflus masiv de persoane strămutate, și măsurile de promovare a unui echilibru între eforturile statelor membre pentru primirea acestor persoane și suportarea consecințelor acestei primiri (JO L 212, 7.8.2001, p. 12).

⁵ Decizia de punere în aplicare (UE) 2022/382 a Consiliului din 4 martie 2022 de constatare a existenței unui aflus masiv de persoane strămutate din Ucraina în înțelesul articolului 5 din Directiva 2001/55/CE și având drept efect introducerea unei protecții temporare (JO L 71, 4.3.2022, p. 1).

- (4) Având în vedere evoluția rapidă a situației economice și geopolitice, semestrul european reia în 2022 coordonarea generală a politicilor economice și de ocupare a forței de muncă, evoluând, în același timp, pentru a ține seama de cerințele de punere în aplicare ale Mecanismului de redresare și reziliență, astfel cum se subliniază în Analiza anuală a creșterii durabile pentru 2022. Pentru îndeplinirea priorităților de politică prevăzute în cadrul semestrului european, este esențial ca planurile de redresare și reziliență adoptate să fie implementate, întrucât acestea abordează toate recomandările relevante specifice fiecărei țări emise în ciclurile semestrului european din 2019 și 2020 sau un subset semnificativ al acestora. Recomandările specifice fiecărei țări pentru 2019 și 2020 rămân la fel de relevante și pentru planurile de redresare și reziliență revizuite, actualizate sau modificate în conformitate cu articolele 14, 18 și 21 din Regulamentul (UE) 2021/241, acestea adăugându-se altor eventuale recomandări specifice fiecărei țări emise până la data transmiterii unor astfel de planuri de redresare și reziliență revizuite, actualizate sau modificate.
- (5) Clauza derogatorie generală a Pactului de stabilitate și de creștere este activă din martie 2020. În comunicarea sa din 3 martie 2021 intitulată „Un an de la izbucnirea pandemiei de COVID-19: răspunsul în materie de politică bugetară”, Comisia și-a prezentat opinia conform căreia decizia privind dezactivarea sau aplicarea în continuare a clauzei derogatorii generale ar trebui să fie luată în cadrul unei evaluări generale a stării economiei, un criteriu cantitativ cheie fiind nivelul activității economice din Uniune sau din zona euro, comparativ cu nivelurile anterioare crizei (finele anului 2019). Incertitudinea sporită și riscurile semnificative de evoluție negativă a perspectivelor economice în contextul războiului din Europa, creșterile fără precedent ale prețurilor la energie și perturbările continue ale lanțului de aprovizionare justifică extinderea clauzei derogatorii generale a Pactului de stabilitate și de creștere până în 2023.

- (6) Urmând abordarea din Recomandarea Consiliului din 18 iunie 2021⁶ care include un aviz al Consiliului privind Programul de convergență al Bulgariei pentru 2021, orientarea bugetară generală este în prezent cel mai bine măsurată ca variație a cheltuielilor primare (fără măsurile discreționare privind veniturile și excluzând măsurile de urgență temporare legate de criza provocată de pandemia de COVID-19), incluzând cheltuielile finanțate prin sprijin nerambursabil (granturi) din Mecanismul de redresare și reziliență și din alte fonduri ale Uniunii, în raport cu creșterea potențială pe termen mediu⁷. Pentru a evalua dacă politica bugetară națională este prudentă și are o compoziție favorabilă unei redresări sustenabile, în concordanță cu tranziția verde și tranziția digitală, se acordă atenție, pe lângă orientarea bugetară generală, și evoluției cheltuielilor primare curente finanțate la nivel național⁸ (fără măsurile discreționare privind veniturile și excluzând măsurile de urgență temporare legate de criza provocată de pandemia de COVID-19) și investițiilor.

⁶ Recomandarea Consiliului din 18 iunie 2021 care include un aviz al Consiliului privind Programul de convergență al Bulgariei pentru 2021 (JO C 304, 29.7.2021, p. 6).

⁷ Estimările privind orientarea bugetară și componentele acesteia din prezenta recomandare sunt estimări ale Comisiei bazate pe ipotezele care stau la baza previziunilor Comisiei din primăvara anului 2022. Estimările Comisiei privind creșterea potențială pe termen mediu nu includ impactul pozitiv al reformelor care fac parte din planul de redresare și reziliență și care pot stimula creșterea potențială.

⁸ Nu sunt finanțate prin granturi din cadrul Mecanismului de redresare și reziliență sau din alte fonduri ale Uniunii.

- (7) La 2 martie 2022, Comisia a adoptat o comunicare în care prezintă orientări generale privind politica bugetară pentru 2023 (denumite în continuare „orientări bugetare”), cu scopul de a sprijini pregătirea programelor de stabilitate și de convergență ale statelor membre și de a consolida, astfel, coordonarea politicilor. Pe baza previziunilor din iarna anului 2022 privind perspectivele macroeconomice, Comisia a remarcat că tranziția de la orientarea bugetară agregată favorabilă din perioada 2020-2022 la o orientare bugetară agregată în linii mari neutră, menținând capacitatea de a reacționa la evoluțiile situației economice, ar părea adecvată în 2023. Comisia a anunțat că în recomandările bugetare pentru 2023 ar trebui să se facă în continuare distincție între statele membre și să se țină seama de eventualele efecte de propagare între țări. Comisia a invitat statele membre să reflecte orientările în programele lor de stabilitate și de convergență. Comisia s-a angajat să monitorizeze îndeaproape evoluțiile economice și să își ajusteze orientările de politică după cum va fi necesar și cel târziu în pachetul de primăvară al semestrului european ce va fi prezentat la sfârșitul lunii mai 2022.
- (8) În ceea ce privește orientările bugetare, recomandările bugetare pentru 2023 iau în considerare perspectivele economice mai slabe, incertitudinea sporită și alte riscuri de evoluție negativă, precum și creșterea inflației în comparație cu previziunile Comisiei din iarna anului 2022. Având în vedere aceste considerații, răspunsul bugetar trebuie să extindă investițiile publice pentru tranziția verde și cea digitală și pentru securitatea energetică și să susțină puterea de cumpărare a celor mai vulnerabile gospodării, astfel încât să atenueze impactul creșterii prețurilor la energie și să contribuie la limitarea presiunilor inflaționiste generate de efectele secundare prin măsuri specifice și temporare. Politica bugetară trebuie să rămână flexibilă, pentru a se putea adapta la circumstanțele în evoluție rapidă, inclusiv la provocările în ceea ce privește apărarea și securitatea generate de războiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei, și trebuie să fie distinctă de la un stat membru la altul, în funcție de situația fiscală și economică a fiecăruia, inclusiv în ceea ce privește expunerea la criză și aflulul de persoane strămutate din Ucraina.

- (9) La 15 octombrie 2021, Bulgaria a transmis Comisiei planul său național de redresare și reziliență, în conformitate cu articolul 18 alineatul (1) din Regulamentul (UE) 2021/241. În temeiul articolului 19 din Regulamentul (UE) 2021/241, Comisia a evaluat relevanța, eficacitatea, eficiența și coerența planului de redresare și reziliență, în conformitate cu orientările privind evaluarea prevăzute în anexa V la regulamentul menționat.
- La 4 mai 2022, Consiliul a adoptat decizia sa de punere în aplicare privind aprobarea evaluării planului de redresare și reziliență pentru Bulgaria⁹. Eliberarea tranșelor este condiționată de adoptarea de către Comisie a unei decizii, în conformitate cu articolul 24 alineatul (5) din Regulamentul (UE) 2021/241, care să afirme că Bulgaria a atins în mod satisfăcător jaloanele și țintele relevante stabilite în decizia de punere în aplicare a Consiliului. Atingerea în mod satisfăcător a acestor jaloane și ținte presupune că nu s-a anulat atingerea jaloanelor și a țintelor anterioare.
- (10) La 29 aprilie 2022, Bulgaria și-a prezentat Programul național de reformă pentru 2022 și Programul de convergență pentru 2022, conform termenului stabilit la articolul 8 din Regulamentul (CE) nr. 1466/97. Pentru a se ține seama de legăturile dintre cele două programe, acestea au fost evaluate în același timp.
- (11) Comisia a publicat raportul de țară din 2022 pentru Bulgaria la 23 mai 2022. În acest raport au fost evaluate progresele realizate de Bulgaria în ceea ce privește punerea în aplicare a recomandărilor relevante specifice acestei țări adoptate de Consiliu în 2019, 2020 și în 2021 și s-a făcut bilanțul planului său de redresare și reziliență, pe baza tabloului de bord privind redresarea și reziliența. Pe baza acestei analize, în raportul de țară au fost identificate deficiențe în ceea ce privește provocările care nu sunt abordate sau sunt abordate doar parțial în planul de redresare și reziliență, precum și provocări noi și emergente, inclusiv cele legate de invadarea Ucrainei de către Rusia. De asemenea, raportul de țară a evaluat progresele realizate de Bulgaria în ceea ce privește punerea în aplicare a Pilonului european al drepturilor sociale și îndeplinirea obiectivelor principale ale Uniunii în materie de ocupare a forței de muncă, de competențe și de reducere a sărăciei, precum și progresele înregistrate în ceea ce privește atingerea obiectivelor de dezvoltare durabilă ale Organizației Națiunilor Unite.

⁹ ST 8091/2022; ST 8091/2022 ADD 1.

- (12) La 23 mai 2022, Comisia a emis un raport în temeiul articolului 126 alineatul (3) din tratat. În acest raport a fost analizată situația bugetară a Bulgariei, întrucât deficitul său public în 2021 a depășit valoarea de referință de 3 % din PIB prevăzută în tratat. Conform concluziilor raportului, criteriul deficitului nu a fost îndeplinit. În conformitate cu Comunicarea din 2 martie 2022, Comisia nu a propus deschiderea unor noi proceduri de deficit excesiv în primăvara anului 2022 și va reevalua dacă este necesar să propună deschiderea unor astfel de proceduri în toamna anului 2022.
- (13) În recomandarea sa din 20 iulie 2020¹⁰, Consiliul a recomandat Bulgariei ca în 2020 și 2021 să ia toate măsurile necesare, în conformitate cu clauza derogatorie generală, pentru a răspunde în mod eficace pandemiei de COVID-19, a susține economia și a sprijini redresarea ulterioară. De asemenea, acesta a recomandat Bulgariei să aplice, atunci când condițiile economice o vor permite, politici bugetare vizând realizarea unor poziții bugetare prudente pe termen mediu și asigurarea sustenabilității datoriei, sporind în același timp investițiile. În 2021, potrivit datelor validate de Eurostat, deficitul public al Bulgariei a crescut de la 4,0 % din PIB în 2020 la 4,1 %. Răspunsul Bulgariei în materie de politică bugetară a sprijinit redresarea economică în 2021, în timp ce măsurile temporare de urgență au crescut de la 2,9 % din PIB în 2020 la 4,3 % în 2021. Măsurile luate de Bulgaria în 2021 au fost conforme cu recomandarea Consiliului din 20 iulie 2020. Măsurile bugetare discreționare adoptate de guvern în 2020 și 2021 au fost în principal temporare sau însoțite de măsuri compensatorii. Potrivit datelor validate de Eurostat, datoria publică a crescut de la 24,7 % din PIB în 2020 la 25,1 % din PIB în 2021.

¹⁰ Recomandarea Consiliului din 20 iulie 2020 privind programul național de reformă al Bulgariei pentru 2020 și care include un aviz al Consiliului privind Programul de convergență al Bulgariei pentru 2020 (JO C 282, 26.8.2020, p. 8).

(14) Scenariul macroeconomic care stă la baza previziunilor bugetare din Programul de convergență pentru 2022 este favorabil pentru 2022 și realist pentru perioada următoare. Guvernul estimează că PIB-ul real va crește cu 2,6 % în 2022 și cu 2,8 % în 2023. Prin comparație, previziunile Comisiei din primăvara anului 2022 estimează o creștere mai mică a PIB-ului real, de 2,1 %, în 2022, și o creștere mai mare a PIB-ului real, de 3,1 %, în 2023, în principal ca urmare a unor previziuni diferite privind creșterea în materie de ocupare a forței de muncă și de investiții. În Programul de convergență pentru 2022, guvernul preconizează că deficitul total va crește la 5,3 % din PIB în 2022, după care va scădea la 2,9 % în 2023. Creșterea deficitului în 2022, care este atenuată de eliminarea treptată a unora dintre măsurile de urgență legate de pandemia de COVID-19, reflectă în principal o creștere puternică a consumului intermediar, măsurile de sprijin pentru întreprinderi și măsurile în domeniul energiei, precum și modificările aduse sistemului de pensii. Potrivit Programului de convergență pentru 2022, se estimează că ponderea datoriei publice în PIB va crește la 25,5 % în 2022 și la 27,7 % în 2023. Previziunile Comisiei din primăvara anului 2022 estimează, pe baza măsurilor de politică cunoscute la data-limită a acestor previziuni, un deficit public pentru 2022 și 2023 de 3,7 % și, respectiv, de 2,4 % din PIB. Acesta este considerabil mai mic decât deficitul preconizat pentru 2022 în Programul de convergență pentru 2022, în principal din cauza diferitelor proiecții macroeconomice, a unei creșteri mai scăzute a consumului intermediar și a unor venituri mai mari din impozite pe producție și pe importuri în 2022. Previziunile Comisiei din primăvara anului 2022 estimează o pondere mai scăzută a datoriei publice în PIB, de 25,3 % în 2022 și de 25,6 % în 2023. Diferența se datorează deficitelor mai mici din ambii ani și creșterii economice mai mari previzionate pentru 2023. Potrivit previziunilor Comisiei din primăvara anului 2022, creșterea potențială a producției pe termen mediu (media pe 10 ani) este estimată la 1,8 %. Această estimare nu include însă impactul reformelor care fac parte din planul de redresare și reziliență și pot stimula creșterea potențială a Bulgariei.

- (15) În 2022, guvernul a eliminat treptat majoritatea măsurilor luate ca răspuns la criza provocată de pandemia de COVID-19, astfel încât se preconizează că măsurile temporare de urgență vor scădea de la 4,3 % din PIB în 2021 la 1,8 % în 2022. Deficitul public este afectat de măsurile adoptate pentru a contracara impactul economic și social al creșterii prețurilor la energie, care, în previziunile Comisiei din primăvara anului 2022, sunt estimate la 0,9 % din PIB în 2022 și la 0,0 % din PIB în 2023¹¹. Aceste măsuri constau în principal în programe de sprijin pentru utilitățile publice și consumatorii casnici de gaz. Măsurile respective au fost anunțate ca fiind în cea mai mare parte temporare. Cu toate acestea, în eventualitatea în care prețurile la energie se mențin la un nivel ridicat în 2023, unele dintre măsurile respective ar putea fi păstrate. Unele dintre ele nu sunt specifice, în special moratoriul privind prețurile la energie pentru gospodării. Deficitul public este, de asemenea, afectat de costurile de acordare a protecției temporare persoanelor strămutate din Ucraina, care, conform previziunilor Comisiei din primăvara anului 2022, sunt estimate la 0,1 % din PIB în 2022 și la 0,2 % din PIB în 2023¹².

¹¹ Cifrele reprezintă nivelul costurilor bugetare anuale ale măsurilor luate începând cu toamna anului 2021, inclusiv veniturile și cheltuielile curente, precum și – dacă este cazul – măsurile privind cheltuielile de capital.

¹² Se preconizează că numărul total al persoanelor strămutate din Ucraina în Uniune va ajunge treptat la 6 milioane până la sfârșitul anului 2022, iar distribuția geografică a acestor persoane este estimată pe baza dimensiunii diasporei existente, a populației relative a statului membru gazdă și a distribuției efective a persoanelor strămutate din Ucraina în întreaga Uniune începând din martie 2022. În ceea ce privește costurile bugetare pe persoană, estimările se bazează pe modelul de microsimulare Euromod al Centrului Comun de Cercetare al Comisiei, luând în considerare atât transferurile de numerar către persoanele care ar putea fi eligibile, cât și prestațiile în natură, cum ar fi educația și asistența medicală.

- (16) În recomandarea sa din 18 iunie 2021, Consiliul a recomandat ca, în 2022, Bulgaria să aplice o orientare bugetară favorabilă, inclusiv din impulsul oferit de Mecanismul de redresare și reziliență, și să păstreze investițiile finanțate la nivel național. De asemenea, Consiliul a recomandat Bulgariei să țină sub control creșterea cheltuielilor curente finanțate la nivel național. De asemenea, Consiliul a recomandat Bulgariei să aplice, atunci când condițiile economice o vor permite, o politică bugetară vizând realizarea unor poziții bugetare prudente pe termen mediu și asigurarea sustenabilității finanțelor publice pe termen mediu și, în același timp, să sporească investițiile pentru a stimula potențialul de creștere.

(17) În 2022, conform previziunilor Comisiei din primăvara anului 2022 și incluzând informațiile cuprinse în Programul de convergență al Bulgariei pentru 2022, se preconizează că orientarea bugetară va fi de – 3,4 % din PIB, conform recomandării Consiliului¹³. Bulgaria intenționează să ofere sprijin continuu pentru redresare prin utilizarea Mecanismului de redresare și reziliență pentru a finanța investiții suplimentare, astfel cum a recomandat Consiliul. Conform proiecțiilor, contribuția pozitivă la activitatea economică a cheltuielilor finanțate prin granturi din cadrul Mecanismului de redresare și reziliență și din alte fonduri ale Uniunii va crește cu 1,1 puncte procentuale din PIB în comparație cu 2021. Se preconizează că investițiile finanțate la nivel național vor avea o contribuție expansionistă la orientarea bugetară de 1,1 puncte procentuale din PIB în 2022¹⁴. Prin urmare, Bulgaria intenționează să mențină investițiile finanțate la nivel național, astfel cum a recomandat Consiliul. În același timp, se preconizează că, în 2022, creșterea cheltuielilor primare curente finanțate la nivel național (fără noile măsuri privind veniturile) va avea o contribuție expansionistă de 1,4 puncte procentuale la orientarea bugetară generală. Această contribuție expansionistă semnificativă include impactul suplimentar al măsurilor de abordare a impactului economic și social al creșterii prețurilor la energie (0,2 puncte procentuale din PIB), precum și al costurilor acordării de protecție temporară persoanelor strămutate din Ucraina (0,1 puncte procentuale din PIB), în timp ce se preconizează că și modificările sistemului de pensii (0,6 % din PIB) și creșterile salariale (0,3 % din PIB) vor contribui la creșterea cheltuielilor curente nete. Prin urmare, pe baza estimărilor actuale ale Comisiei, Bulgaria nu menține suficient sub control creșterea cheltuielilor curente finanțate la nivel național în 2022.

¹³ Un semn negativ al indicatorului corespunde unui excedent al creșterii cheltuielilor primare comparativ cu creșterea economică pe termen mediu, ceea ce indică o politică bugetară expansionistă.

¹⁴ Se preconizează că alte cheltuieli de capital finanțate la nivel național vor avea o contribuție restrictivă de 0,1 puncte procentuale din PIB.

- (18) În 2023, orientarea bugetară este estimată în previziunile Comisiei din primăvara anului 2022 la – 1,3 % din PIB, în ipoteza menținerii politicilor actuale¹⁵. Se preconizează că Bulgaria va continua să utilizeze în 2023 granturile din Mecanismul de redresare și reziliență, pentru a finanța investiții suplimentare în sprijinul redresării. Conform proiecțiilor, contribuția pozitivă la activitatea economică a cheltuielilor finanțate prin granturi din cadrul Mecanismului de redresare și reziliență și din alte fonduri ale Uniunii va crește cu 0,7 puncte procentuale din PIB în comparație cu 2022. Se preconizează că investițiile finanțate la nivel național vor avea o contribuție expansionistă de 0,2 puncte procentuale în 2023¹⁶. În același timp, se preconizează că, în 2023, creșterea cheltuielilor primare curente finanțate la nivel național (fără noile măsuri privind veniturile) va avea o contribuție expansionistă de 0,5 puncte procentuale la orientarea bugetară generală. Aceasta include impactul eliminării treptate a măsurilor care abordează creșterea prețurilor la energie (0,9 % din PIB), în timp ce se preconizează că transferurile sociale și creșterile salariale vor contribui la creșterea cheltuielilor curente nete.
- (19) În Programul de convergență pentru 2022 se preconizează că deficitul public va scădea treptat la 2,8 % din PIB în 2024 și la 2,4 % până în 2025. Prin urmare, deficitul public este planificat să rămână sub 3 % din PIB pe durata programului. Aceste proiecții presupun creșteri ale veniturilor din impozite directe și contribuții sociale datorate veniturilor mai mari ale gospodăriilor și transferurilor de capital mai mari datorită Mecanismului de redresare și reziliență. Potrivit programului de convergență pentru 2022, se estimează că ponderea datoriei publice în PIB va crește până în 2025, mai exact la 29,1 % în 2024 și la 30,4 % în 2025. Potrivit analizei Comisiei, riscurile legate de sustenabilitatea datoriei par a fi medii pe termen mediu.

¹⁵ Un semn negativ al indicatorului corespunde unui excedent al creșterii cheltuielilor primare comparativ cu creșterea economică pe termen mediu, ceea ce indică o politică bugetară expansionistă.

¹⁶ Se preconizează că alte cheltuieli de capital finanțate la nivel național vor furniza o contribuție neutră de 0,0 puncte procentuale din PIB.

(20) În conformitate cu articolul 19 alineatul (3) litera (b) din Regulamentul (UE) 2021/241 și cu criteriul 2.2 din anexa V la regulamentul menționat, planul de redresare și reziliență include un set amplu de reforme și de investiții care se consolidează reciproc și care urmează să fie puse în aplicare pe baza unui calendar indicativ de implementare care stabilește că acestea vor fi finalizate până la 31 august 2026. Acestea contribuie la abordarea tuturor provocărilor economice și sociale sau a unei părți semnificative a acestora, care sunt prezentate în recomandările specifice adresate Bulgariei de către Consiliu în cadrul semestrului european în 2019 și 2020, pe lângă orice alte recomandări specifice acestei țări emise până la data adoptării unui plan de redresare și reziliență. În special, planul de redresare și reziliență abordează recomandările specifice acestei țări în domeniul social cu măsuri de îmbunătățire a incluziunii sociale, care se preconizează că vor îmbunătăți caracterul adecvat și acoperirea sistemului de venit minim, precum și cu măsuri de promovare a integrării în continuare a serviciilor sociale și de ocupare a forței de muncă. Alte măsuri care abordează recomandările specifice acestei țări se axează pe dobândirea de competențe, în special competențele digitale, pe îmbunătățirea relevanței pe piața muncii a sistemelor de educație și de învățare pe tot parcursul vieții și pe extinderea ofertei de servicii de asistență medicală în Bulgaria. Respectivele măsuri pot contribui la atingerea obiectivelor și la realizarea de progrese suplimentare în ceea ce privește Pilonul european al drepturilor sociale și planul său de acțiune până în 2030. În plus, planul de redresare și reziliență abordează recomandările specifice acestei țări prin promovarea decarbonizării sectorului energetic, prin creșterea eficienței energetice globale și prin punerea în aplicare a unor măsuri privind transportul durabil și infrastructura digitală și serviciile digitale. În plus, planul conține măsuri ample de îmbunătățire a eficienței administrației publice și a sistemului de justiție, de prevenire, detectare și corectare a corupției, de îmbunătățire a mediului de afaceri, de încurajare a investițiilor și de îmbunătățire a sistemului de cercetare și inovare. Acesta va contribui totodată la sprijinirea Bulgariei în ceea ce privește abordarea preocupărilor și observațiilor din cadrul mecanismului privind statul de drept.

(21) Se preconizează că implementarea planului de redresare și reziliență al Bulgariei va contribui la realizarea de progrese suplimentare în ceea ce privește tranziția verde și cea digitală. Măsurile de sprijinire a atingerii obiectivelor climatice în Bulgaria reprezintă 58,9 % din alocarea totală a planului de redresare și reziliență, în timp ce măsurile de sprijinire a obiectivelor digitale reprezintă 25,8 % din alocarea totală a planului de redresare și reziliență. Implementarea integrală a planului de redresare și reziliență, în concordanță cu jaloanele și țintele relevante convenite, va ajuta Bulgaria să se redreseze rapid în urma consecințelor crizei provocate de pandemia de COVID-19, consolidându-și în același timp reziliența. Totodată, eforturile suplimentare de a utiliza pe deplin serviciile publice de ocupare a forței de muncă și de a oferi sprijin social și de ocupare a forței de muncă integrat vor contribui la atenuarea impactului schimbărilor demografice preconizate și vor sprijini o tranziție verde și o tranziție digitală echitabile. Implicarea sistematică a partenerilor sociali și a altor părți interesate relevante rămâne importantă pentru implementarea cu succes a planului de redresare și reziliență, precum și a altor politici economice și de ocupare a forței de muncă ce nu se limitează la planul de redresare și reziliență, în scopul de a asigura asumarea pe scară largă a agendei politice globale.

- (22) Bulgaria a prezentat acordul de parteneriat prevăzut în Regulamentul (UE) 2021/1060 al Parlamentului European și al Consiliului¹⁷ la 11 mai 2022, dar nu a prezentat încă celelalte programe din cadrul politicii de coeziune. În concordanță cu Regulamentul (UE) 2021/1060, Bulgaria trebuie să țină seama, la programarea fondurilor politicii de coeziune pentru perioada 2021-2027, de recomandările de țară relevante specifice acestei țări. Aceasta este o condiție prealabilă pentru îmbunătățirea eficacității și maximizarea valorii adăugate a sprijinului financiar care urmează să fie primit din fondurile politicii de coeziune, promovându-se, în același timp, coordonarea, complementaritatea și coerența dintre fondurile politicii de coeziune și alte instrumente și fonduri ale Uniunii. Implementarea cu succes a Mecanismului de redresare și reziliență și a programelor politicii de coeziune depinde, de asemenea, de eliminarea blocajelor din calea investițiilor ce vizează sprijinirea tranziției verzi și a celei digitale, precum și dezvoltarea teritorială echilibrată.
- (23) Ca răspuns la mandatul șefilor de stat sau de guvern din Uniune prevăzut în Declarația de la Versailles, propunerea Comisiei privind planul REPowerEU vizează eliminarea treptată a dependenței Uniunii de importurile de combustibili fosili din Rusia cât mai curând posibil. În acest scop, Comisia intenționează să identifice, în dialog cu statele membre, cele mai adecvate proiecte, investiții și reforme la nivel național, regional și la nivelul Uniunii. În contextul crizei energetice și în conformitate cu mandatul acordat de Consiliul European în martie 2022, Comisia și statele membre au creat o Platformă energetică a UE pentru achiziționarea în comun, pe bază voluntară, de gaze, GNL și hidrogen. Aceste măsuri au scopul de a reduce dependența generală de combustibilii fosili și de a duce la renunțarea la importurile de combustibili fosili din Rusia în favoarea altor zone de proveniență.

¹⁷ Regulamentul (UE) 2021/1060 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 iunie 2021 de stabilire a dispozițiilor comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european Plus, Fondul de coeziune, Fondul pentru o tranziție justă și Fondul european pentru afaceri maritime, pescuit și acvacultură și de stabilire a normelor financiare aplicabile acestor fonduri, precum și Fondului pentru azil, migrație și integrare, Fondului pentru securitate internă și Instrumentului de sprijin financiar pentru managementul frontierelor și politica de vize (JO L 231, 30.6.2021, p. 159).

(24) Bulgaria are economia cu cel mai ridicat nivel de emisii de dioxid de carbon din Uniune, cu o intensitate a gazelor cu efect de seră de peste patru ori mai mare decât media Uniunii. Ponderea actuală a combustibililor fosili în mixul energetic al Bulgariei este de 61,5 %, energia nucleară reprezentând o pondere de 24 %, iar energia din surse regenerabile, 14,5 % (mai mică decât media Uniunii, de 19 %, pentru energia din surse regenerabile). Țara a fost foarte dependentă de Rusia în ceea ce privește gazele naturale până luna aprilie 2022¹⁸. În 2020, 75 % din gazele naturale au fost importate din Rusia, peste media Uniunii de 43,2 %. Cu toate acestea, ponderea acestora în mixul energetic a fost de numai 13,9 %, mai mică decât media Uniunii de 24,4 %. Industria rămâne cel mai mare consumator de gaze, având o pondere de 40 %, inclusiv utilizările neenergetice, în timp ce ponderea sectorului energiei electrice a scăzut din 2010, de la 30 % la 25 % în 2019. Furnizarea de încălzire centralizată se bazează pe gazele naturale, având o marjă redusă de îmbunătățire, deoarece sistemele centralizate de termoficare nu pot fi înlocuite cu surse alternative. În timp ce planul de redresare și reziliență explorează potențialul energiei geotermale pentru încălzire, ar putea fi avute în vedere investiții suplimentare pentru a sprijini instalarea de pompe de căldură la scară largă. Producția de energie electrică pe bază de cărbune este acoperită integral de producția internă de lignit, iar Bulgaria importă cantități limitate de cărbune din Rusia pentru utilizare industrială (0,56 milioane de tone, reprezentând 85 % din totalul importurilor de cărbune). Pe de altă parte, Bulgaria se bazează pe Rusia pentru țiței (63 % din țițeiul său provine din Rusia¹⁹, cu mult peste media Uniunii de 26 %) și importă din Rusia 22 % din produsele sale petroliere rafinate, sub media Uniunii de 35 %. În ansamblu, ponderea țițeiului în mixul energetic a fost de 23,9 % în 2020, sub media Uniunii de 32,7 %. Planul de redresare și reziliență al Bulgariei include adoptarea unei foi de parcurs pentru neutralitatea climatică. Acesta include măsuri pentru finalizarea eliminării treptate a cărbunelui și lignitului cel târziu până în 2038 și investiții și reforme semnificative pentru a se accelera utilizarea surselor regenerabile de energie, fiind necesare eforturi suplimentare pentru a se atinge obiectivele privind clima și tranziția energetică.

¹⁸ Începând cu luna aprilie 2022, în urma suspendării unilaterale a furnizării de gaz din partea Gazprom, Bulgaria nu se mai aprovizionează cu gaz din Rusia.

¹⁹ Datele Eurostat din 2019 sunt menționate ca referință pentru datele privind importurile Bulgariei. Datele privind importurile din 2020 nu sunt concludente, deoarece cantități mari de țiței importat au fost clasificate ca provenind de la parteneri comerciali „nespecificați”. Media la nivelul UE se referă la cota de importuri din Rusia în raport cu importurile totale din afara UE27, pentru țiței și, respectiv, pentru produsele din petrol rafinat.

În ceea ce privește sursele regenerabile de energie, Bulgaria s-a angajat să adauge o nouă capacitate, de cel puțin 3 500 MW, din surse regenerabile de energie (eoliană și solară) și să creeze condițiile tehnice pentru integrarea unei cantități suplimentare de 4 500 MW în sistemul de energie electrică până în 2026. În plus, planul include o reformă pentru a se elimina principalele obstacole din calea dezvoltării tehnologiilor pe bază de hidrogen produs din surse regenerabile de energie și a lanțurilor valorice, precum și investiții care să sprijine dezvoltarea de proiecte-pilot pentru producerea hidrogenului din surse regenerabile de energie și a biogazului durabil. De asemenea, sunt avute în vedere măsuri pentru a ajuta gospodăriile să instaleze sisteme solare de încălzire a apei și sisteme solare fotovoltaice. Planul va defini, de asemenea, sărăcia energetică. Ar trebui menționat că va fi nevoie de o nouă creștere a nivelului de ambiție în ceea ce privește reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și creșterea energiei din surse regenerabile și a eficienței energetice, pentru ca Bulgaria să se conformeze obiectivelor pachetului legislativ „Pregătiți pentru 55”.

- (25) În același timp, planul de redresare și reziliență al Bulgariei prevede investiții de peste 1 miliard EUR reprezentând măsuri de eficiență energetică destinate parcului imobiliar public și privat. Acest lucru este susținut de reforme menite să elimine barierele din calea investițiilor în eficiența energetică și să reducă sarcina administrativă legată de renovare. Totuși, Bulgaria ar trebui să urmărească reducerea în continuare a consumului de energie și a dependenței de combustibili fosili pentru a-și atinge obiectivele în concordanță cu strategia sa pe termen lung pentru renovarea parcului imobiliar. Fondul național de decarbonizare care urmează să fie instituit în 2023 ar putea sprijini această acțiune. În paralel, Bulgaria trebuie să asigure interconexiuni energetice cu o capacitate suficientă, inclusiv cu țările învecinate. Prin finalizarea investițiilor în curs, Bulgaria poate valorifica avantajele pieței unice, poate asigura securitatea aprovizionării și poate accelera diversificarea rutelor de aprovizionare cu gaze. Se recomandă ca noua infrastructură legată de gazele naturale să fie adaptată exigențelor viitorului, în cazul în care este posibil, pentru a facilita sustenabilitatea pe termen lung a acesteia prin reorientarea viitoare către combustibili durabili.

- (26) Deși accelerarea tranziției către neutralitatea climatică și către alte surse de energie decât combustibilii fosili va genera costuri de restructurare semnificative în mai multe sectoare, Bulgaria poate recurge la Mecanismul pentru o tranziție justă în contextul politicii de coeziune pentru a atenua impactul socioeconomic al tranziției în regiunile cele mai afectate. De asemenea, Bulgaria poate utiliza Fondul social european Plus, instituit prin Regulamentul (UE) 2021/1057 al Parlamentului European și al Consiliului²⁰, pentru a îmbunătăți oportunitățile de ocupare a forței de muncă și pentru a consolida coeziunea socială.
- (27) Consiliul a examinat Programul de convergență pentru 2022 prin prisma evaluării efectuate de Comisie, iar avizul²¹ său se reflectă îndeosebi în recomandarea 1.
- (28) La 10 iulie 2020, leva bulgărească a fost inclusă în mecanismul european al cursului de schimb II (MCS II) ca etapă pregătitoare în vederea adoptării monedei euro. Pentru a menține stabilitatea economică și financiară și pentru a atinge un nivel ridicat de convergență economică durabilă, autoritățile bulgare s-au angajat să pună în aplicare măsuri de politică specifice privind asigurarea sustenabilității sectorului financiar nebanca și consolidarea guvernantei întreprinderilor de stat, precum și a cadrelor de insolvență și de combatere a spălării banilor. Progresele înregistrate de Bulgaria în ceea ce privește îndeplinirea cerințelor necesare pentru adoptarea monedei euro vor fi evaluate în rapoartele de convergență din 2022 ale Comisiei Europene și ale Băncii Centrale Europene,

²⁰ Regulamentul (UE) 2021/1057 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 iunie 2021 de instituire a Fondului social european Plus (FSE+) și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 1296/2013 (JO L 231, 30.6.2021, p. 21).

²¹ Emis în temeiul articolului 9 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 1466/97.

RECOMANDĂ ca, în 2022 și 2023, Bulgaria să întreprindă acțiuni astfel încât:

1. În 2023, să asigure o concordanță între creșterea cheltuielilor curente primare finanțate la nivel național și o orientare politică globală neutră, ținând seama de sprijinul continuu, temporar și specific acordat gospodăriilor și întreprinderilor celor mai vulnerabile la creșterile abrupte ale prețurilor la energie, precum și persoanelor care fug din Ucraina. Să fie pregătită să ajusteze cheltuielile curente la evoluția situației. Să extindă investițiile publice pentru tranziția verde și tranziția digitală, precum și pentru securitatea energetică ținând seama de inițiativa REPowerEU, inclusiv prin utilizarea Mecanismului de redresare și reziliență și a altor fonduri ale Uniunii. Pentru perioada ulterioară anului 2023, să urmărească o politică bugetară care să vizeze obținerea unor poziții bugetare prudente pe termen mediu.
2. Să continue implementarea planului său de redresare și reziliență, în concordanță cu jaloanele și țintele convenite, care au fost prevăzute în Decizia de punere în aplicare a Consiliului din 4 mai 2022. Să prezinte documentele de programare ale politicii de coeziune pentru perioada 2021-2027, astfel încât să finalizeze negocierile cu Comisia și, ulterior, să înceapă punerea în aplicare a acestor programe.
3. Să reducă dependența generală de combustibilii fosili și de importurile de combustibili fosili prin accelerarea utilizării surselor regenerabile de energie și să diversifice sursele și rutele de aprovizionare cu gaze, prin creșterea interconexiunilor cu țările învecinate. Să intensifice eforturile de reducere a cererii de energie prin creșterea eficienței energetice în industrie și în parcul imobiliar privat și public. Să promoveze noi soluții durabile pentru sistemul centralizat de termoficare.

Adoptată la Bruxelles,

Pentru Consiliu

Președintele